उच्चारणसूत्राणि – uccāraṇasūtrāṇi

1) अकुहविसर्जनीयानां कण्ठः। अ - कुँ - ह - विसर्जनीयानाम् कण्ठः।

(akŭhavisarjanīyānāṃ kaṇṭhaḥ)

- The vowel अ, the कुँ family (क् ख् ग् घ् ङ्), the consonant ह् and the विसर्ग (*visarga*) are कण्ठः (*kaṇṭhaḥ*).

2) इचुयशानां तालु। इ - चुँ - य - शानाम् तालु।

(icŭyaśānāṃ tālu)

- The vowel इ, the चुँ family (च् छ् ज् झ् ञ्), the semivowel य् and the sibilant श् are तालु (*tālu*).

3) ऋटुरषाणां मूर्धा। ऋ - टुँ - र - षाणाम् मूर्धा।

(ṛṭŭraṣāṇāṃ mūrdhā)

- The vowel ऋ, the टुँ family (ट् ठ् ड् ढ् ण्), the semivowel र् and the sibilant ष् are मूर्धा (*mūrdhā*).

4) लृतुलसानां दन्ताः । लृ - तुँ - ल - सानाम् दन्ताः।

(ḷṭŭlasānāṃ dantāḥ)

- The vowel ऌ, the तुँ family (त् थ् द् ध् न्), the semivowel ल् and the sibilant स् are दन्ताः (*dantāḥ*).

5) उपूपध्मानीयानामोष्ठौ । उ - पुँ - उपध्मानीयानाम् ओष्ठौ।

(upūpadhmānīyānām oṣṭhau)

- The vowel उ , the पुँ family (प् फ् ब् भ् म्), the उपध्मानीय (*upadhmānīya* - blowing) are ओष्ठौ (*oṣṭhau*).

6) ञमङणनानां नासिका च । ञ - म - ङ - ण - नानाम् नासिका च।

(ñamaṅaṇanānāṁ nāsikā ca)

- The nasal sounds ञ् म् ङ् ण् न् are नासिक (*nāsika*).

7) एदैतोः कण्ठतालु । एत् - ऐ - तोः कण्ठ-तालु।

(aidaitoḥ kaṇṭhatālu)

- The vowels, diphthongs ए and ऐ are कण्ठ-तालु (*kaṇṭha-tālu*).

8) ओदौतोः कण्ठोष्ठम् । ओत् - औ - तोः कण्ठ-ओष्ठम्।

(odautoḥ kaṇṭhoṣṭham)

- The vowels, diphthongs ओ and औ are कण्ठ-ओष्ठौ (*kaṇṭha-oṣṭhau*).

Notes :

Sūtra **5**

उपध्मानीय (*upadhmānīya)* 'breathing or blowing upon' is the way a visarga is pronounced before **प्** and **फ्**.

Sūtras **7** and **8**

In **ग्लृत्** and **ओत्** the final **त्** is to show that only that time measure of **ग्** and **ओ** is meant.